

Elinvoimakumppanuuden pilotoinnin käynnistäminen

EKML 10.09.2026
812/14.01.00/2026

Valmistelija

Elinkeinojohtaja Minna Kajaste, puh. 040 706 1309

Tausta

Huhtikuussa hyväksytyn uuden kaupunkistrategian tavoitteena on vahvistaa kaupungin elinvoimaa, vetovoimaa ja yhteisöllisyyttä sekä toimintaa, joka edistää Loviisan tunnettuutta, houkuttelevuutta ja paikallisten yhteisöjen aktiivisuutta (KV 15.4.2026 § 42). Kaupungin alueella toimii useita yhdistyksiä, yhteisöjä ja muita toimijoita, joiden osaaminen, verkostot ja kyky aktivoida ihmisiä muodostavat merkittävän elinvoimaresurssin.

Kaupunkiorganisaatiossa on tunnistettu tarve kehittää nykyisiä irrallisia tukipyyntöjä ja -päätöksiä aiempaa läpinäkyvämmiksi, tavoitteellisemmiksi ja vaikuttavammiksi. Samalla halutaan vahvistaa paikallisten toimijoiden mahdollisuuksia toteuttaa sellaisia toimenpiteitä ja kokonaisuuksia, joilla on laajempaa merkitystä kaupungin elinvoiman kehittämiseksi.

Tätä varten on valmisteltu elinvoimakumppanuuden toimintamallia. Elinvoimakumppanuudella tarkoitetaan kaupungin ja ulkopuolisen toimijan välistä tavoitteellista yhteistyömuotoa, jossa kaupunki tukee toimijan toteuttamaa toimintaa tai hanketta yhteisesti määriteltujen elinvoimatavoitteiden saavuttamiseksi. Kumppanuusmallin tavoitteena on suunnata kaupungin tukea toimenpiteisiin, jotka vahvistavat elinvoimaa ennakoivasti, todennettavasti ja vaikuttavasti ennalta määriteltujen kriteerien mukaisesti. Lähtökohtana on kaupungin ja paikallisten toimijoiden välinen kumppanuus, jossa vaikuttavuus syntyy yhteisöjen omasta toiminnasta ja sen vahvistamisesta sekä yhteisesti toteutettavasta viestinnästä ja markkinoinnista.

Kumppanuuden sisältämä toiminta voi liittyä esimerkiksi kyliin, keskustan elävöittämiseen tai muuhun elinvoimaa kasvattavaan toimintaan, mutta ei lähtökohtaisesti päällekkäin muiden kaupungin tukimuotojen kanssa. Se on kohdistettu erityisesti kolmannelle sektorille.

Elinvoimakumppanuusmallin valmistelussa on hahmoteltu vaikuttavuuskehikkoa, jonka tarkoituksena on ohjata tulevien kumppanuuksien suunnittelua, arviointia ja kehittämistä.

Vaikuttavuutta voitaisiin arvioida esimerkiksi seuraavan kaltaisilla kriteereillä:

- vaikutukset kaupungin veto- ja pitovoimaan sekä asukaskehitykseen
- kuntalaisten hyvinvointi, osallisuus ja sosiaalinen vaikuttavuus
- työmahdollisuuksien tai muun paikallisen aktiivisuuden syntyminen
- yhteisöllisyyden, yhteistyön ja osallistavuuden vahvistuminen
- toiminnan innovatiivisuus ja kehittämisarvo
- toimintamallien monistettavuus ja hyödynnettävyys myös muiden toimijoiden käyttöön
- eri kohderyhmien huomioiminen sekä toiminnan saavutettavuus

- viestinnällinen ja markkinoinnillinen vaikutus sekä kaupungin näkyvyyttä ja tunnettuutta vahvistava potentiaali.

Lisäksi tarkasteltaisiin toimijoiden valmiuksia ja edellytyksiä toteuttaa suunnitellut toimenpiteet tarkoituksenmukaisesti ja vaikuttavasti.

Pilotointi syksyllä 2026

Elinvoimakumppanuusmallin toimivuuden testaamiseksi esitetään pilotointivaiheen käynnistämistä syksyn 2026 aikana. Pilotoinnin tavoitteena on kerätä kokemuksia toimintamallista sekä kehittää mahdollisen tulevan kumppanuusmallin toimintaperiaatteita ja mahdollisia hakukäytäntöjä.

Pilotointivaiheen toteuttamiseen on käytettävissä yhteensä 60 000 euroa vuoden 2026 talousarviossa jo varattuja määrärahoja. Määräraha muodostuu elinkeinopalveluiden ja kaupunkikehityksen talousarvioihin osoitetuista varoista, joista kumpikin vastaa puolesta kokonaisrahoituksesta, kuitenkin tarkoituksenmukaisella tavalla. Hallintosäännön 26 §:n mukaisesti toimielin päättää toimialansa avustusten jakamisesta talousarvion puitteissa ja päättää myös ratkaisuvallan edelleen siirtämisestä toimielimen alaiselle viranhaltijalle.

Koska kyseessä on uuden toimintamallin pilotointi, ei pilotointivaiheessa järjestetä avointa hakua. Tarkoituksena on ensivaiheessa testata toimintamallin käytännön toteutusta, kumppanuuksien valmistelua, seurantaa, arviointia ja vaikuttavuuden todentamista sekä kerätä kokemuksia toimintamallin jatkokehittämisen tueksi. Viranhaltijat valmistelevat ja neuvottelevat pilotointikokonaisuudet käytettävissä olevan määrärahan puitteissa.

Pilotointikohteet valitaan siten, että ne muodostavat mahdollisimman monipuolisen kokonaisuuden eri toimijaryhmien, toimintaympäristöjen ja elinvoimavaikutusten näkökulmasta. Tavoitteena on kohdentaa määrärahaa tarkoituksenmukaisesti useampaan kumppanuuteen ja siten saada kokemuksia toimintamallin soveltuvuudesta erilaisiin elinvoimaa vahvistaviin toimenpiteisiin.

Kumppaneilta edellytetään suunnitelmaa, jossa kuvataan toiminnan tavoitteet, toteutus, resurssit ja arvioidut vaikutukset. Avustuksella tuetaan ensisijaisesti erikseen määriteltäjä kehittämis-, kokeilu- tai projektikokonaisuuksia, eikä sen tarkoituksena ole kattaa hakijan yleistötoiminnan kustannuksia. Valittujen toimijoiden kanssa laaditaan erillinen kumppanuussopimus, ja niiden tulee raportoida toiminnan toteutumisesta sekä sovittujen tavoitteiden saavuttamisesta.

Pilotoinnin etenemisestä, toteutuneista kumppanuuksista ja niiden tuloksista raportoidaan elinkeino- ja maaseutulausakunnalle pilotoinnin aikana sekä pilotointivaiheen päätyttyä.

Esittelijä

Elinkeinojohtaja Minna Kajaste

Ehdotus

Elinkeino- ja maaseutulausakunta päättää:

– hyväksyä elinvoimakumppanuusmallin pilotoinnin käynnistämisen syksyllä 2026

– valtuuttaa elinkeinopalveluiden viranhaltijat valmistelevaan, neuvottelevaan ja toteuttamaan pilotointiin liittyvät

elinvoimakumppanuudet käytettävissä olevan 60 000 euron määrärahan puitteissa

– edellyttää, että pilotoinnin etenemisestä ja tuloksista raportoidaan elinkeino- ja maaseutulausakunnalle.

Päätös